

الله الرحمن الرحيم

انتگرالهای بیضوی تعمیم یافته و معادلات مدولی

علی لطیفی

دانشکده‌ی علوم
گروه ریاضی

تابستان ۱۳۸۹

کتابخانه‌ی دانش‌آموزی
قمینا

پایان‌نامه کارشناسی ارشد

۲۳۸۹/۹/ ۸

استاد راهنما:

دکتر رسول آقالاری

«حق چاپ برای دانشگاه ارومیه محفوظ می‌باشد»

۱۴۶۳۹۸

پایان نامه آقای: علی لطیفی سیویری

به تاریخ

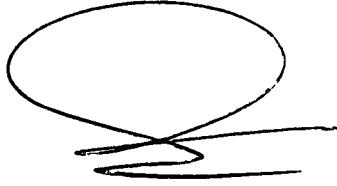
۱۳/۵/۸۹

شماره ۲-۱۰۶۷

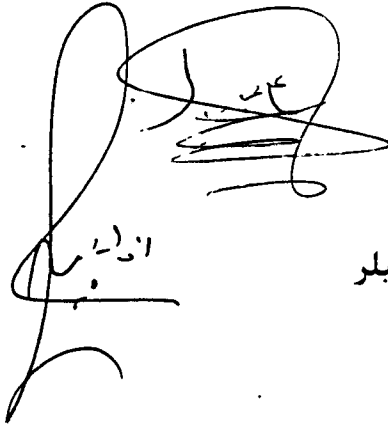
منورد پذیرش هیات محترم داوران با رتبه عالی و نمره ۱۸-۱۰ (به حروف صحیح) قزار گرفت.

۱- استاد راهنما و رئیس هیئت داوران: دکتر رسول آقالاری

۲- داور خارجی: دکتر سعید استادباشی

۳- داور داخلی: دکتر علی عبادیان

۴- نماینده تحصیلات تکمیلی: دکتر حبیب اذانچیلر

تقدیم به

گنجینه های زندگی:

پدر و مادر بی همتایم

و

خواهر و برادران عزیزم

تقدیر و تشکر

شکر و سپاس بر درگاه پروردگار و دوست مهربانم که در طول کار با این پایان نامه ، وجود بیکران و دست یاریش را بیش از پیش باور کردم. صدایش زدم و چه نیکو آنچنان که در لیاقت مقام اوست یاریم رساند.

بی تردید اتمام این مجموعه مرهون زحمات بی دریغ استاد گرانقدر جناب آقای دکتر رسول آقالاری می باشد. که بر خویش فرض می دانم تا مراتب سپاس و امتنان قلبی خود نسبت به ایشان را ابراز دارم.

همچنین از آقایان دکتر استاد باشی، دکتر عبادیان، که زحمت داوری پایان نامه مرا بر عهده داشتند کمال سپاس و قدردانی را دارم. بویژه از اساتید گروه ریاضی و تمام دوستان و همکلاسی هایم که مرا در طول این پایان نامه یاری رساندند تشکر می نمایم.

برای تمامی این بزرگواران و تمامی رهروان راه علم و دانش آرزوی سلامتی و توفیق روز افزون دارم.

فهرست مندرجات

۱	چکیده	۱.۰
۲	پیش گفتار	۲.۰
۳		تعاريف و قضایای مقدماتی	۱
۳	مفاهیم مقدماتی از آنالیز تابعی و حقیقی	۱.۱
۱۰		معادلات مدولار تعمیم یافته	۲
۱۰	مفاهیم اساسی معادلات مدولار تعمیم یافته	۱.۲
۱۲	انتگرالهای بیضوی تعمیم یافته	۱.۱.۲
۱۶		نگاشت همدیس از یک نیم صفحه به یک متوازی الاضلاع	۳
۱۶	مقدمه	۱.۳
۲۴	روابط پیوستگی گوس و فرمولهای مشتق	۱.۱.۳
۳۰		فرمولهای مشتق	۴
۳۰	مقدمه	۱.۴

۳۵	۲.۴	معادله دیفرانسیل فوق هندسی
۳۹		۵	انتگرالهای بیضوی تعمیم یافته
۳۹	۱.۵	قاعدهٔ l -هویتال
۵۷		۶	توابع مدولار
۵۷	۱.۶	خواص ابتدایی $\eta_k^a(r)$ و $\varphi_k^a(r)$
۸۶		۷	وابستگی روی a
۸۶	۱.۷	مقدمه

۱.۰ چکیده

در نظریه توابع هندسی؛ توابع و انتگرالهای بیضوی تعمیم یافته از تبدیلات شوارتز کریستوفل؛ از نیم صفحه بالایی به توی یک متوازی الاضلاع و به طور طبیعی با توابع فوق هندسی گوسی مرتبط هستند. ترکیبات معینی از این انتگرالها در نظریه تحلیلی اعداد در مبحث تساویهای مدولار رومانجوا و نیز تقریب های π مطرح می شوند. نویسندگان مقاله خاصیت یکنوایی و تحدب این کمیتها را بررسی کرده و نامساویهای دقیقی برای آنها بدست آورده اند.

۲۰۰ پیش گفتار

این پایان نامه براساس مقاله مهمی [۶] در سال ۱۹۹۵ توسط آقایان برنت، بارگاو و گاروان که معادلات مدولار تعمیم یافته را مطالعه و بررسی می کند، تدوین یافته است.

معادلات مدولار تعمیم یافته با نشان $\frac{1}{a}$ و درجه P عبارتست از :

$$\frac{F(a, 1-a, 1; 1-s^2)}{F(a, 1-a, 1; s^2)} = P \frac{F(a, 1-a, 1; 1-r^2)}{F(a, 1-a, 1; r^2)} ; \quad (0 < r < 1, 0 < s < 1, 0 < a < 1)$$

که در آن F یک تابع فوق هندسی و P یک عدد صحیح می باشد.

فصل دو این پایان نامه، به معرفی انتگرالهای بیضوی $\kappa(r)$ و $\kappa(r')$ ، $\varepsilon(r)$ و $\varepsilon(r')$ پرداخته، و خاصیت یکنوایی تابع $F(a, b, c; x)$ و ترکیبات خاص آن با توابع دیگر را مورد بررسی قرار می دهد.

فصل سوم پایان نامه؛ به اثبات قضیه مهمی که $w = f(z) = \frac{\sin \pi a}{\Gamma} \int_0^z t^{-a} (1-t)^{a-1} (1-r^2 t)^{-a} dt$

نگاشت همدیس از نیم صفحه بالایی صفحه مختلط به روی متوازی الاضلاع با زاویه های πa و

$\pi(1-a)$ می باشد؛ می پردازد. بعد از معرفی توابع $\varphi_k^a(r)$ و $\eta_k^a(r)$ ؛ در فصل چهار، مشتقات این توابع

بیان می شوند و در فصل پنجم به بیان قاعده مهمی به نام قاعده l -هوپیتال که در مرجع [۳] قضیه

۱.۲۵ آمده، خواهیم پرداخت که در اثبات برخی از قضایا استفاده می شود.

قضایای اصلی این پایان نامه در فصل ششم مورد بررسی قرار می گیرد و خواص ابتدایی توابع $\varphi_k^a(r)$

و $\eta_k^a(r)$ را بیان می کند و نامساویهای دقیقی را برای این توابع بدست می آورد. و در ادامه در فصل

هفتم؛ وابستگی توابع فوق هندسی را روی پارامتر a بررسی می کنیم.

فصل ۱

تعاریف و قضایای مقدماتی

در این فصل تعاریف، قضایا و لم‌هایی از آنالیز حقیقی و مختلط که در طول این پایان نامه به آنها نیاز خواهیم داشت را بیان می‌کنیم.

۱.۱ مفاهیم مقدماتی از آنالیز تابعی و حقیقی

تعریف ۱.۱.۱ بازه $I \subseteq R$ و تابع $f: I \rightarrow R$ مفروض اند. می‌گوییم f تابعی محدب است،

هرگاه به ازای هر $(x, y \in I)$ و هر $0 \leq \lambda \leq 1$ داشته باشیم

$$f((1 - \lambda)x + \lambda y) \leq (1 - \lambda)f(x) + \lambda f(y)$$

و اگر به ازای هر $(x \neq y, 0 < \lambda < 1)$ نابرابری

$$f((1 - \lambda)x + \lambda y) < (1 - \lambda)f(x) + \lambda f(y)$$

برقرار باشد می‌گوییم f اکیداً محدب است.

می‌گوییم $f: I \rightarrow R$ تابعی مقعر (اکیداً مقعر) است، هرگاه $(-f)$ تابعی محدب (اکیداً محدب) باشد.

می‌گوییم $f: I \rightarrow \mathbb{R}$ تابعی آفین است هرگاه f همزمان محدب و مقعر باشد. به عبارت دیگر f آفین است هرگاه به ازای هر سه نقطه دلخواه $x < z < y$ متعلق به I به طوریکه

$$0 < \lambda < 1, z = (1 - \lambda)x + \lambda y$$

$$f(z) = (1 - \lambda)f(x) + \lambda f(y)$$

تعریف ۲.۱.۱ قرص واحد U را به صورت زیر نمایش می‌دهیم:

$$U = \{z : z \in \mathbb{C}, |z| < 1\}$$

تعریف ۳.۱.۱ فرض کنید تابع مختلط f در ناحیه Ω تعریف شده باشد. اگر $z_0 \in \Omega$ و

$$\lim_{z \rightarrow z_0} \frac{f(z) - f(z_0)}{z - z_0}$$

موجود باشد، این حد را با $f'(z_0)$ نشان داده و آنرا مشتق f در z_0 می‌نامیم. اگر $f'(z_0)$ به ازای هر $z_0 \in \Omega$ موجود باشد، می‌گوییم f در Ω تحلیلی است.

تعریف ۴.۱.۱ نگاشت پیوسته‌ای که اندازه زاویه بین خمهای ماریک نقطه مفروض z_0 را حفظ نماید، حافظ زاویه در z_0 گوئیم، اگر $f(z)$ در z_0 حافظ زاویه باشد و بعلاوه جهت زوایای بین خمهای مار بر نقطه z_0 را نیز حفظ نماید، می‌گوییم $f(z)$ در z_0 هم‌دیس است.

تعریف ۵.۱.۱ تابع $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ را هومئومورفیسم^۱ می‌نامیم هرگاه یک‌به‌یک، پوشا و دارای معکوس پیوسته باشد.

^۱ Homeomorphism

تعریف ۶.۱.۱ فرض کنید $0 < x < \infty$. در این صورت انتگرال ناسره $\int_0^{\infty} t^{x-1} e^{-t} dx$ همگراست.

تابع $\Gamma(x) = \int_0^{\infty} t^{x-1} e^{-t} dt$ را تابع گاما می‌گوییم.

تعریف ۷.۱.۱ هرگاه $m, n > 0$ در این صورت

$$B(m, n) = \frac{\Gamma(m)\Gamma(n)}{\Gamma(m+n)} = \int_0^1 x^{m-1} (1-x)^{n-1} dx$$

را تابع بتا می‌نامیم.

تذکر ۸.۱.۱ اگر $0 < x < \infty$ باشد، همواره تابع $\psi(x) \equiv \frac{\Gamma'(x)}{\Gamma(x)}$ در نظر می‌گیریم.

تعریف ۹.۱.۱ $R(a, b)$ را به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$R(a, b) = -\gamma - \psi(a) - \psi(b)$$

که در آن γ ثابت اولر-ماشرونی^۲ و مقدار آن برابر است با

$$\gamma = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\sum_{k=1}^n \frac{1}{k} - \log n \right) = 0.577215\dots$$

تعریف ۱۰.۱.۱ فرض کنید a, b, c اعداد مختلط و $(c \neq 0, -1, -2, \dots)$ باشند، تابع

$$F(a, b, c; z) = 1 + \frac{ab}{1!c}z + \frac{a(a+1)b(b+1)}{2!c(c+1)}z^2 + \dots \quad (1.1)$$

تابع فوق هندسی گاوس^۳ نام دارد و این تابع در U (قرص واحد) تحلیلی است.

^۲Euler-mascheroni

^۳Gouss

تذکر ۱۱.۱.۱ : اگر $(a, 0) = 1, (a \neq 0)$ نماد پوچهارم به شکل زیر نمایش داده میشود:

$$(a, n) = a(a+1)\dots(a+n-1)$$

تعریف ۱۲.۱.۱ : با استفاده از نماد پوچهارم تابع فوق هندسی گوس^۴ را می توان به شکل زیر

نمایش داد:

$$F(a, b, c; z) = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(a, k)(b, k)}{(c, k)k!} z^k$$

و یا

$$F(a, b, c; z) = \frac{\Gamma(c)}{\Gamma(a)\Gamma(b)} \sum_{k=0}^{\infty} \frac{\Gamma(a+k)\Gamma(b+k)}{\Gamma(c+k)\Gamma(1+k)} z^k \quad (1.2)$$

به راحتی می توان دید که این سری برای z هایی که $|z| < 1$ ، به طور مطلق همگراست و برای

$|z| > 1$ واگراست. همچنین برای z هایی که $|z| = 1$ به طور مطلق همگراست، هرگاه $c > a + b$ ، و

برای $z = -1$ سری همگراست، هرگاه $c > a + b - 1$. لذا تابع فوق هندسی در U تحلیلی است.

با مشتق گیری از رابطه آخر داریم:

$$F'(a, b, c; z) = \sum_{k=1}^{\infty} k \frac{(a, k)(b, k)}{(c, k)k!} z^{k-1} = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(a, k+1)(b, k+1)}{(c, k+1)} z^k$$

اما چون $(a, k+1) = a(a+1, k)$ لذا داریم :

$$F'(a, b, c; z) = \frac{ab}{c} F(a+1, b+1, c+1; z)$$

تذکر ۱۳.۱.۱ : تعداد زیادی از توابع مهم و رایج در آنالیز می توانند با مفهوم توابع فوق هندسی

بیان شوند.

^۴Gaussion hyper geometric Function

به طور مثال :

$$(1+z)^n = F(-n, b, b; z)$$

$$\log(1+z) = zF(1, 1, 2; -z)$$

$$e^z = \lim_{b \rightarrow \infty} {}_1F(1, b, -1; \frac{z}{b})$$

به آسانی می توان نشان داد که اگر $(\text{Re } c > \text{Re } b > 0)$ آنگاه :

$$\frac{(b, k)}{(c, k)} = \frac{B(b+k, c-b)}{B(b, c-b)} = \frac{1}{B(b, c-b)} \int_0^1 (1-t)^{a-b-1} t^{b-k-1} dt$$

که در آن $B(\dots)$ تابع بتا می باشد.

در نتیجه :

$$F(a, b, c; z) = \frac{1}{B(b, c-b)} \int_0^1 (1-t)^{c-b-1} t^{b-1} \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(a, k)}{k!} (tz)^k dt$$

حال با توجه به اینکه $\sum_{k=0}^{\infty} \frac{(a, k)}{k!} (tz)^k = \frac{1}{(1-tz)^a}$ اگر $(\text{Re } c > \text{Re } b > 0)$

آنگاه فرمول انتگرال زیر را خواهیم داشت :

$$F(a, b, c; z) = \frac{1}{B(b, c-b)} \int_0^1 (1-t)^{c-b-1} t^{b-1} (1-tz)^{-a} dt = \int_0^1 (1-tz)^{-a} d\mu(t) \quad (1.3)$$

که در آن $d\mu(t) = \frac{1}{B(b, c-b)} (1-t)^{c-b-1} t^{b-1}$ یک اندازه مثبت روی $[0, 1]$ می باشد.

قضیه ۱۴.۱.۱ (گاوس):

فرض کنید a, b, c اعداد مختلطی باشند که $(c \neq 0, -1, -2, \dots)$, $(c - a - b > 0)$ در این

صورت:

$$F(a, b, c; 1) = \frac{\Gamma(c) \Gamma(c-a-b)}{\Gamma(c-a) \Gamma(c-b)}$$

برهان: با میل دادن $1^- \rightarrow |z|$ در رابطه فوق خواهیم داشت:

$$F(a, b, c; 1) = \frac{1}{B(b, c-b)} \int_0^1 (1-t)^{c-a-b-1} t^{b-1} dt = \frac{B(c, c-b-a)}{B(b, c-b)}$$

که در آن $b > 0$ و $(c-a-b) > 0$.با جایگذاری فرمول $B(m, n) = \frac{\Gamma(m)\Gamma(n)}{\Gamma(m+n)}$ برای $(m, n > 0)$ در عبارت فوق خواهیم داشت:

$$F(a, b, c; 1) = \frac{\Gamma(c) \Gamma(c-a-b)}{\Gamma(c-a) \Gamma(c-b)} \quad (1.4)$$

■

تذکر ۱۵.۱.۱: اگر $a = -n$ ، (n) یک عدد صحیح مثبت است، آنگاه خواهیم داشت:

$$\frac{\Gamma(c-a-b)}{\Gamma(c-b)} = (c-b, n) \quad ; \quad \Gamma(c-a) \Gamma(c) = (c, n)$$

بنابراین از قضیه گاوس، قضیه واندرموند که به صورت زیر است بدست می آید:

$$F(-n, b, c; 1) = \frac{(c-b, n)}{(c, n)}$$

با جایگذاری این فرمول در عبارت (۱.۳) داریم:

$$F(a, b, c; z) = \frac{\Gamma(c)}{\Gamma(b)\Gamma(c-b)} \int_0^1 t^{b-1} (1-t)^{c-b-1} (1-tz)^{-a} dt \quad (1.5)$$

که عبارت (۱.۵) به عبارت انتگرالی اوپلر^۵ مشهور است.Euller^۵

در اینجا برخی از خواص تابع فوق هندسی را به اختصار بیان می‌کنیم.

لم ۱.۱.۱.۱ برای پارامترهای مختلط a, b, c که $c \neq 0, -1, -2, \dots$ داریم:

$$(۱) \quad F(a, b, c; z) = F(b, a, c; z)$$

$$(۲) \quad F(a, b, c; z) = (1-z)^{-a} F(a, c-b; c; \frac{z}{z-1})$$

$$(۳) \quad (a+1)F(1, a; a+1; z) = (a+1) + azF(1, a+1; a+2; z)$$

$$(۴) \quad F(a, 1, 1; z) = (1-z)^{-a}$$

$$(۵) \quad F(a, b, c; z) = (1-z)^{c-a-b} F(c-a, c-b; c; z)$$

$$(۶) \quad cF'(a, b, c; z) = ab F(a+1, b+1; c+1; z)$$

$$(۷) \quad F(a, b, a+1; z) = (1-z)F(a+1, b+1; a+b+1; z)$$

$$(۸) \quad \Gamma(a)\Gamma(1-a) = \frac{\pi}{\sin \pi a}$$

$$(۹) \quad \Gamma(a)\Gamma(1-a) = \Gamma(1-\frac{a}{\Gamma})$$

■

برهان : (مرجع [۸] قضیه [۱.۸.۲]).

فصل ۲

معادلات مدولار تعمیم یافته

۱.۲ مفاهیم اساسی معادلات مدولار تعمیم یافته

در سال ۱۹۹۵، برنت^۱ و بارگاوا^۲ و گاروان^۳، مقاله مهمی را از دست نوشته‌های رومانجوآ^۴، در مورد معادلات مدولار تعمیم یافته ارائه دادند که در زیر به آن می‌پردازیم.

تعریف ۱.۱.۲ معادلات مدولار تعمیم یافته با نشان $\frac{1}{a}$ و درجه P عبارتست از:

$$\frac{F(a, 1-a, 1; 1-s^2)}{F(a, 1-a, 1; s^2)} = P \frac{F(a, 1-a, 1; 1-r^2)}{F(a, 1-a, 1; r^2)} ; \quad (0 < r < 1, 0 < s < 1, 0 < a < 1) \quad (2.1)$$

که در آن F یک تابع فوق هندسی و P یک عدد صحیح می‌باشد.

منظور از تعمیم یافته عبارتست از اینکه پارامتر $a \in (0, 1)$ به صورت دلخواه می‌باشد. در مثالهای

کلاسیک و قدیمی، $(a = \frac{1}{4})$ و P را یک عدد صحیح فرض می‌کردند.

Berndet^۱

Bhargava^۲

Garvan^۳

Ramanujan^۴

تذکر ۲.۱.۲ می توان معادلات مدولار را بفرم نسبتاً کوتاه معرفی نمود؛ برای این منظور اگر طرفین

رابطه (۲.۱) را در $\frac{\pi}{\Gamma \sin(\pi\alpha)}$ ضرب کنیم داریم :

$$\frac{\pi}{\Gamma \sin(\pi\alpha)} \frac{F(a, 1-a, 1; 1-s^2)}{F(a, 1-a, 1; s^2)} = P \frac{\pi}{\Gamma \sin(\pi\alpha)} \frac{F(a, 1-a, 1; 1-r^2)}{F(a, 1-a, 1; r^2)} \quad (2.2)$$

حال تابع $(0, \infty) \rightarrow (0, 1) : \mu_a$ را که یک تابع صعودی و هومئومورفیسم است به

صورت زیر معرفی می کنیم:

$$\mu_a(r) = \frac{\pi}{\Gamma \sin(\pi\alpha)} \frac{F(a, 1-a, 1; 1-r^2)}{F(a, 1-a, 1; r^2)}$$

بنابر رابطه (۲، ۲) خواهیم داشت:

$$\mu_a(s) = P \mu_a(r) \quad (2.3)$$

چون $\mu_a(r)$ هومئومورفیسم است لذا دارای معکوس پیوسته می باشد، پس با ترکیب طرفین تساوی

(۲.۳) با μ_a^{-1} داریم:

$$s = \varphi_k^a(r) = \mu_a^{-1}\left(\frac{\mu_a(r)}{k}\right), (P = \frac{1}{k})$$

که $\varphi_k^a(r)$ را یک تابع مدولار با نشان $\frac{1}{a}$ و درجه $(P = \frac{1}{k})$ می نامند.

تذکر ۳.۱.۲ در معادلات مدولار تعمیم یافته از نمادگذاری رومانجوا استفاده می کنیم:

$$\alpha \equiv r^2, \quad \beta \equiv \varphi_{\frac{1}{P}}^a(r^2)$$

برای پارامتر $k = \frac{1}{p}$ با اعداد صحیح مثبت p ، تابع $\varphi_k^a(r)$ در برخی از اتحادهای

جبری صدق می کند که ما در ذیل به برخی از آنها اشاره می کنیم.

قضیه ۴.۱.۲ اگر β با درجه ۲ و نشان ۳ باشد، یعنی بازای $a = \frac{1}{3}$ و $\alpha = r^2$ و $\beta \equiv \varphi_{\frac{1}{3}}^a(r^2)$ داریم:

$$(\alpha\beta)^{\frac{1}{3}} + \{(1-\alpha)(1-\beta)\}^{\frac{1}{3}} = 1$$

■ برهان : (مرجع [۶] قضیه [۷.۱]).

قضیه ۵.۱.۲ اگر β با درجه ۵ باشد به ازای $a = \frac{1}{5}$ و $\alpha = r^2$ و $\beta = \varphi_{\frac{1}{5}}^a(r^2)$ داریم:

$$(\alpha\beta)^{\frac{1}{5}} + \{(1-\alpha)(1-\beta)\}^{\frac{1}{5}} + 3\{\alpha\beta(1-\alpha)(1-\beta)\}^{\frac{1}{5}} = 1$$

■ برهان : (مرجع [۶] قضیه [۷.۶]).

قضیه ۶.۱.۲ اگر β با درجه ۱۱ باشد به ازای $a = \frac{1}{11}$ و $\alpha = r^2$ و $\beta = \varphi_{\frac{1}{11}}^a(r^2)$ داریم:

$$(\alpha\beta)^{\frac{1}{11}} + \{(1-\alpha)(1-\beta)\}^{\frac{1}{11}} + 6\{\alpha\beta(1-\alpha)(1-\beta)\}^{\frac{1}{11}} + 3\sqrt{3}\{\alpha\beta(1-\alpha)(1-\beta)\}^{\frac{1}{11}}\{(\alpha\beta)^{\frac{1}{11}} + \{(1-\alpha)(1-\beta)\}^{\frac{1}{11}}\} = 1$$

■ برهان : (مرجع [۶] قضیه [۷.۸]).

قضایای ۴.۱.۲ و ۶.۱.۲ شگفت‌انگیز هستند زیرا آنها اتحادهای جبری را برای توابع مدولار فراهم می‌سازند که خود این اتحادها بر حسب تابع $\mu_a(r)$ بیان شده‌اند. این یک مسأله باز نشده است که کدامیک از معادلات مدولار را می‌توان بصورت جبری بر حسب توابع مدولار بیان نمود.

۱.۱.۲ انتگرالهای بیضوی تعمیم یافته

تعریف ۷.۱.۲ برای $r \in (0, 1)$ و $a \in (0, 1)$ ، انتگرالهای بیضوی تعمیم یافته را با $k_a(r)$ و $\varepsilon_a(r)$ نشان داده و به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$k_a = k_a(r) \equiv \frac{1}{\sqrt{1-a^2}} \pi F(a, 1-a, 1; r^2)$$

$$k'_a = k'_a(r) = k_a(r') \equiv \frac{\pi}{\sqrt{1-a^2}} F(a, 1-a, 1; r'^2) \quad ; r' = \sqrt{1-r^2} \quad (2.4)$$

$$k_a(0) = \frac{\pi}{\sqrt{1-a^2}} \quad ; \quad k_a(1) = \infty$$

و

$$\varepsilon_a = \varepsilon_a(r) \equiv \frac{\pi}{\sqrt{1-a^2}} F(a-1, 1-a, 1; r^2)$$

$$\varepsilon'_a = \varepsilon'_a(r) = \varepsilon_a(r') \equiv \frac{\pi}{\sqrt{1-a^2}} F(a-1, 1-a, 1; r'^2) \quad ; r' = \sqrt{1-r^2} \quad (2.5)$$

$$\varepsilon_a(0) = \frac{\pi}{\sqrt{1-a^2}} \quad ; \quad \varepsilon_a(1) = \frac{\sin(\pi a)}{2(1-a)}$$

تذکر ۸.۱.۲ در ادامه خواهیم دید که κ_a روی $(0, 1)$ صعودی و ε_a روی $(0, 1)$ نزولی است.

حال با توجه به مفاهیم κ_a, ε_a به بیان انتگرالهای بیضوی کامل نوع اول و نوع دوم می‌پردازیم:

در حساب دیفرانسیل و انتگرال، انتگرالهای بیضوی اصولاً در ارتباط با مساله طول کمان بیضی مطرح می‌شوند. این انتگرالها برای اولین بار توسط جیولیو فاگنانو^۵ و لئونهارد اویلر^۶ بررسی گردیدند. ریاضیات نوین، انتگرال بیضوی را به عنوان هر تابع f که بتواند به شکل زیر بیان شود، تعریف می‌کند:

$$f(x) = \int_c^x R(t, p(t)) dt$$

که در آن R تابع گویای دو متغیره، p ریشه دوم یک چندجمله‌ای درجه سه یا چهار بدون ریشه‌های تکراری و c ثابت است.

(Giulio Fagnano)^۵

(Leonhard Euler)^۶